

Romské děti tvoří téměř polovinu osazenstva kojeneckých ústavů. Důvodem je chudoba, diskriminace v oblasti bydlení a předsudky

romea.cz/cz/domaci/romske-deti-tvori-temer-polovinu-osazenstva-kojeneckych-ustavu-duvodem-je-chudoba-diskriminace-v-oblasti-bydleni-a-predsudky

July 15, 2023

Romské děti (ILUSTRAČNÍ FOTO: Jay Sorensen, USAID, Pixio, Free to use CC0)

Téměř polovinu dětí v takzvaných kojeneckých ústavech tvoří romské děti. Letos na jaře v domovech pro děti do tří let vyrůstalo celkem 410 chlapců a děvčat, z nich 189 romského původu. Důvody pro jejich umístění do zařízení byly většinou sociální. Roli hraje i nastavení systému péče, nedostatečná prevence odebírání z rodin a předsudky. Ve výročních zprávách o dětských domovech pro děti do tří let to uvádí ministerstvo práce. Domovy pro malé děti fungují jako zdravotnická zařízení. Provoz by měly ukončit na konci příštího roku. V případě potřeby by se o děti měli postarat pěstouni.

“V dětských domovech pro děti do tří let je romských dětí téměř čtrnáctkrát více, než odpovídá podílu romských dětí v dětské populaci,” uvádí zpráva. Vychází z údajů ministerstva školství. Podle

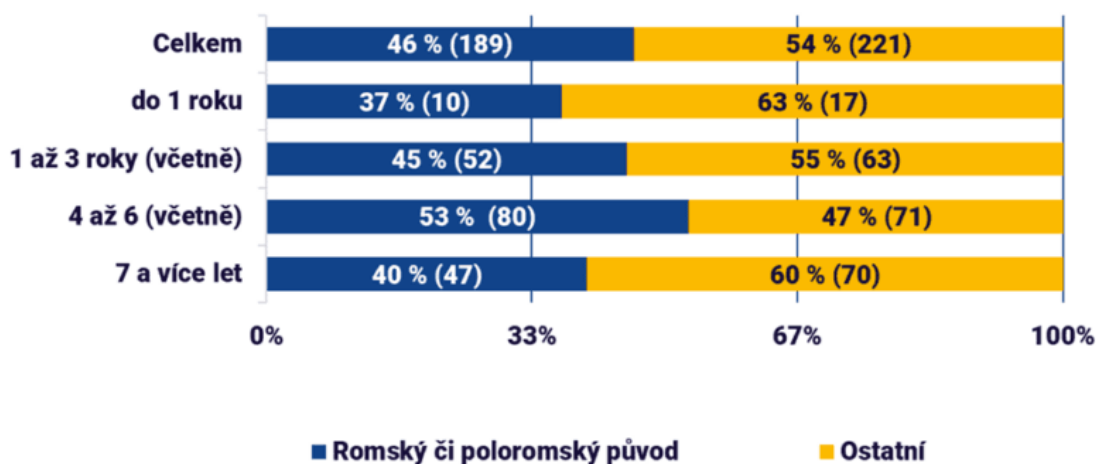
jeho zjištění romské děti tvoří asi 3,7 procenta žáků základních škol. Resort práce předpokládá, že mezi mladšími dětmi bude podíl zhruba stejný.

Etnicita dětí byla zjišťována v reakci na rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva. Zjišťoval se počet dětí romského či smíšeného romského etnika.

“S ohledem na věk dětí bylo pracováno primárně s konceptem tzv. připsané etnicity. Zařízení byla požádána, aby uvedla, zda uvádí etnicitu připsanou na základě anamnestických údajů, vzhledu dítěte či jiného podkladu. Anamnestické údaje a vzhled dítěte se vyskytovaly přibližně obdobně často, někdy šlo o jejich kombinaci,” uvádí se ve zprávě o tom, jakým způsobem byla zjišťována etnicita dětí.

Ministerstvo práce mapovalo letos na jaře situaci ve všech 23 zařízeních. Bylo v nich celkem 410 dětí. Dvěma třetinám z nich byly víc než čtyři roky, třem z deseti dětí dokonce víc než sedm let. Chlapců a děvčat romského původu vyrůstalo v kojeneckých ústavech 189, tvořili 46 procent osazenstva. “Podíl dětí romského či poloromského původu byl vysoký ve všech věkových kategoriích,” uvádí zpráva. U kojenců do jednoho roku dosahoval podíl 37 procent. Nejvyšší byl pak u dětí od čtyř do sedmi let, a to 53 procent.

Graf 11: Počet dětí podle původu a věku

Loni na jaře tvořily romské děti 48 procent osazenstva kojeneckých ústavů, bylo jich v zařízeních 219. V roce 2021 činil podíl chlapců a děvčat romského původu 53 procent, v domovech jich vyrůstalo 275.

Podle zpráv je většina romských dětí v zařízeních pravděpodobně ze sociálních důvodů. Zdravotní postižení má totiž necelá čtvrtina romských chlapců a děvčat, konkrétně to bylo 561 dětí (23 %). Autoři navíc podotýkají, že i handicapované děti běžně žijí v rodinném prostředí. V předminulé zprávě ministerstvo práce píše, že riziko umístění do dětského domova pro děti do tří let je u romských chlapců a děvčat až třikrát vyšší než u dětí s postižením.

Podle letošní zprávy roli hraje legislativní, koncepční i institucionální nastavení systému. Nedostatečná je prevence umístování do zařízení, chybí právní zastoupení v rodinném a opatrovnickém soudnictví.

“K nadreprezentaci romských dětí v ústavní péči rovněž přispívají faktory, jako jsou chudoba, diskriminace v oblasti bydlení, nižší zájem či neochota přijímat romské děti do pěstounské péče a nízká míra návratu dětí do rodin. Nelze vyloučit ani roli předsudků, které vycházejí z etnocentrických představ majority o romských dětech, rodičích a výchově v romských rodinách a mají zde dlouhou historii,” uvedli autoři.

Resort poukazuje na přístup za první republiky a za komunistického režimu. Zmiňuje zákon z roku 1927 o potulných cikánech, který vedl i k odebírání a převýchově dětí. Připomíná snahy o převýchovu a asimilaci v socialistické společnosti s doporučeními k oddělování romských dětí ve zvláštních školách i dětských domovech.